

III. évfolyam, 75. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - - 3 korona
Egyes szám ára - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK,
1907. július 7, vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Az államegység.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a képviselőház élénk helyeslése közben mutatott rá arra a perfidiára, ami joggal tette a horvátok magatartását annyira visszataszítóvá. Közjogi skrupulusokkal hozakodtak elő, a horvát nyelv jogainak megsértéséről beszéltek, akkor, a midőn, ők maguk magyar földön a magyar nyelvnek törvénybeiktatása ellen obstrukciós vitát kezdenek, a magyar nyelv ellen támadtak. Emelt hangon, az indulatoknak egyre elementárisabban ható megnyilvánulásától kísértén jegyvezte meg Kossuth Ferenc, hogy nincs a világnak olyan parlamentje, mely ezt eltűrné. És legkevésbé tűrnék el ezt a horvátok.

Supiloék szeméből veszedelmes tűz lobogot elő, mikor nyivánvalóvá lett, hogy a kormány radikálisan törli ketté obstrukciójukat. Ez eshetőségekkel számolva, mindenre készültek, csak ezt az eljárási módot nem várták. És váratlanul, szinte konsternálva érte őket Kossuth Ferenc indítványa, mely törvényesség szempontjából egyáltalán nem kifogásolható, az adott módzatok közül a legmegfelelőbb ennek a szerencsétlen és okatlan horvát manővernek letérésére.

A horvátok obstrukciója külföldben is csak egy fejezete annak a már szinte internacionalissá kiszélesedő hadakozásnak, mellyel idegen és avatatlán elemek a magyar államegység ellen törnek. A nagy délszláv államnak ideáljától megünamorosodott nemzetiségi apostolok újabbán mindegyre alkalmasabb céltáb-

lának találják a magyar államegységet arra, hogy mérgezett nyilaikat feléje lövöldözzék.

Eddig halgatagon dolgoztak csak azokon az eltakart aknákon, mikbe bele akarták dönteni a magyar állam suverenitását, de ma nyíltan minden leplezés nélkül és annál szemérmetlenebbül támadnak államiságunk ellen.

Azonban nemzet, melynek multja olyan diadalmas, mint a mienk, szó nélkül nem tűrheti ezt. Nem csak önérzet kérdése, hanem magasabb rendű állami érdek is egyben. Magyar földön kell annyi erőrel birnia állami főhatóságunknak, hogy nyaka közé tudjon cserdíteni ezeknek az apró, vékony dongáju legényeknek. Hiszen azok ép-ségünk, törvénybe igtatott jogaink ellen lázitanak, s meghamisítva magát a történelmet, lehetetlen ígéretekkel akarják hadi rendbe tömöríteni ellenünk a nemzetiséget. A Horák, meg a Kloskák emléke ugylátszik termékeny talajban él.

Legfőbb ideje volt hát a horvátok obstrukcióját megtörni. A józan érvek nem győzték meg őket, a parlamenti tisztességtudás legelemibb szabályain is túltették magukat és jogtalan követeléseikkel a tervbevetett munkarend eredményes kivitelét akarták megakasztani. Kivételes helyzetek még sokszorta kivételesebb eszközöket is jogosulttá tesznek. Szó se férhet tehát hozzá, hogy mindenképen ideje volt már, hogy a kormány rá szánja magát a Kossuth Ferenc indítványában bejelentett lépésre.

Az egész ország megnyugvással veheti csak tudomásul a horvát obstrukció letörését. Nem csak azért volt erre

szükség, hogy elnémitsa a nemzeti hő-söknek fölcsapott horvát komédiásokat, de főleg azért, hogy a vasutasok fizetésének tervbe vett rendezése végre tető alá kerüljön.

A húsról és vizsgálatának fejlődéséről.

A Határőr részére írta: Friedmann Mór,
m. kir. állatorvos.

I.

Azt hiszem e város minden lakója osztatlan köszönetét és elismerését tolmácsolom akkor, midőn e város vezető férfainak a köz-vágóhid újra építése és modern felszerelése, immár befejezett tényéről emlékezünk meg.

Ujvidék egy új közintézménnyel gyarapodik, mely a város táplálkozása, illetve egészségügye szempontjából igen nagy fontossággal bír nemcsak, hanem, mondhatom, hogy egy város egészséges táplálkozásának egyik főtenezője.

Jelen cikksorozatomban igyekszem közre-adni mindazt, ami a vágóhidnak fontosságát indokoltta teszi, — felemlitem mindazt, ami a hús vizsgálatára, jó — vagy ártalmasságára vonatkozik.

A hús tápszereink között előkelő helyet foglal el, nemcsak azért, mert ősidőktől fogva is, mint ilyen szerepel és mindig mint legjobb, legtáplálóbb tápszernak tartatott, hanem mivel a hús alkatrészeinek vegyi felbontása által kísérletekkel is bebizonyított, hogy ez nemcsak élvezeti cikke az emberi testnek, hogy úgy mondjam, nemcsak főtőanyag, hanem hivatva van arra is, hogy a mindennapi életben, a szervezetben végbemenő, élettani és véletlen körülmények által elhasznált fehérje anyagokat pótolja és a testben, az erőnek egy tényezőjéből, a fehérjéből, feleslegeket is dedonáljon.

E depositumok alkalomadtán előtérbe lépnek. Így nagyobb, megerőltető testi és szellemi munkák után, vagy betegségek alkalmával, mikor a csekélyebb, vagy éppen szűnnetelő táplálkozás dacára, a szerkezeti gépezetnek

Meggyőződés nélkül.

— A Határőr eredeti tárcája. —

Írta: Zöldi Márton.

A vádlott tagad. Alacsony homloku, zömök ember, barátságatlan villogású szürke szemekkel. Hangja tompa, rekedt. Egész valósága ellen-szenves.

Csontos Imre a neve. Mesterségére nézve rostás. A tanuk szerint indulatos, erőszakos ember, ki már egyszer börtönt szenvedett súlyos testi sértésért. A tulajdon öccsének törte el a lábát egy igen jelentéktelen összekoccanás alkalmával.

Most azzal van vádolva, hogy feleségének egykori udvarlóját ölte meg és pedig előre megfontolt szándékkal. Azt maga sem tagadja, hogy néhány héttel a gyilkosság előtt halálosan megfenyegette. A tanuvallomások szerint azt mondta:

— Ha az én kezembe kerülsz, lepedőben visznek haza. . . Az esküdtek a főtárgyaláson figyelmesen nézik a vádlottat, önkénytelen bor-

zalmat éreznek, mikor tekintetik a vádlott nagy, csontos kezére esik. Felmerül bennük a nyugtalanító gondolat, hogy milyen könnyű volt ezek-ke a kezekkel megfojtani az áldozatot.

De Csontos Imre nem vállalja a tettet. Me-reven, dacosan hangoztatja, hogy nem is látta a végzetes estén.

Alibit nem tud igazolni. Legalább nem olyan módon, amely megnyugtató volna. Sőt, ugy tetszik, mintha ellenmondásokba keveredne, mikor arról beszél, hogy hol járt azon a késő őszi estén. A védő ügyvéd Barkodi Tibor dr. alig negyven éves ember teljesen kopasz fejjel. A tipikusan ideges fajtából való. Minden hallott szó vissza-tükrözik sápadt arcán. Fekete szeme élénken csillog, mikor a vádlottat kihallgatják. Megvan elégedve a vallomással és helybenhagyólag bólint. Nem mintha kételkednék bűnösségében, de tudja, hogy a konok tagadás az egyetlen mentség. Semmi egyéb nem segíthet a vádlotton.

Ugynevezett tény-tanu nincsen. A gyilkosság a folyó partján történt késő este vaksötétben. A tanukihallgatások során a védő egykedvűen vonogatja vállát, mintha azt

mondaná: mi közünk nekünk ehhez a sok zagyva beszédhez.

Szempillája csak akkor kezd ismét idege-sében rezegni, mikor a vádlott feleségét hall-gatják ki. Jelentéktelen külsejű barna asszony, a fonyadt testén csak úgy lóg a selyem pruszli, melyet ez ünnepi alkalommal magára vett. Az esküdtek eleinte érdeklődéssel nézik, azután hamarosan konstatálják, hogy ezért nem volt érdemes ölni. . .

Az elnök megkérdezi tőle, hogy akar-e férje ügyében vallani. A törvény megengedi neki, hogy ne tegyen vallomást. Választhat szabadon, de ha vallani kíván, akkor az igazat kell megmondania.

Az asszony egy darabig habozik, aztán hal-kan feleli.

— Hát kérem én megmondok mindent, amit tudok.

— Járt-e maga után a meggyilkolt? kérdi az elnök.

— Járt kérem . . . néha.

— Leánykorában?

Azóta is.

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
Z S E B Ó R A
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-SZERÉSZ, VÉSNŐK. Leg-nagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti, olkkekben legdusabb
ohinal ezüst raktár.

tovább kell működni, — a test erejét fenntartani és fokozni.

Igaz ugyan, hogy a fehérjefélét más tápszerekkel is felveheti a szervezet, de a húsban nyújtott fehérje nagyon könnyen emészthető és a hús különfélesége, valamint a sokféle elkészítés által, tulajdonképpen kedvező ételünkkel jutunk e fontos anyaghoz.

De már szervezetünk és emésztő készülékeink alkata is a mellett szól, hogy a hús, az embernek fő táplálékát képezi. Bármennyire igyekeznék is a vegetáriánusok ennek ellenkezőjét bebizonyítani, ebből legfőbb annyit lehet elhinni, hogy a beteg, vagy gyöngye gyomru ember a növényi táplálékot könnyebben emésztí, mint a húst; az étkezés utáni közérzet is talán jobb, kellemesebb, mint a hústáplálék után, de hogy az erők is, e kétféle táplálék nyújtásával egyenlő arányban lennének, — azt bebizonyítani nagyon nehéz lesz.

A hús táplálkozásánál, egyik legfőbb momentum az, hogy egészséges állattól származzon és másodsor, hogy oly módon készítsék el, hogy könnyen emészthető legyen.

A mi az egészséges állattól származást illeti, az legfeljebb ott lehet aggályos, a hol a húsvizsgálat nincs rendezve, vagy megbízhatatlan módon látatják el. Hogy e feltétel mily fontos és mily régi keletű, érdekes kutatni, hogy, mivel köztudomás szerint, az emberek legrégebbi idők óta hússal táplálkoznak — léteztek-e oly állati betegségek, melyek a hús élvezetét veszélyessé tették? Különösen érdekes, hogy mindenütt jelen voltak-e, ezen betegségek akkor, midőn a népek törzseit és ily módon az állatokat is, egész világrészek választották el egymástól?

Hiszen gyakran halljuk, hogy a civilizáció terjedése, a forgalmi eszközök gyors tökéletesítése által, — e távolságok megszűnével, — a betegségek elhurocoltának. Szó van arról is, hogy a házi állatok zsarnoki kihasználása, — a természetes létfeltételek, mint legelők, kifutók, elvonása által, az állatok szervezete gyöngébb lett és mintegy prädisponálva lettek a betegségek felvételére?

Hát ezt bizony tagadni nem lehet, de mindezzel szemben állanak a modern tudomány vívmányai, a higiénia, a betegségek elleni védőoltások, a gorsó, a célszerű intézkedések gyors és szigorú keresztülvitele. Mindezek oly fegyverek, melyekkel a betegségek terjedését sikerül meggátolni és hogy nem csupán a zsarnoki kihasználás stb. az egyedüli oka a betegségek terjedésének, ez kitészik abból is, hogy tudósok és orvosok megállapították azt, hogy az állatok között már a legrégebbi időkben is voltak oly betegségek, melyek a hús élvezete által, az emberekre veszélyessé válhattak.

Tény az, hogy már akkor is léteztek oly állati betegségek, melyek még ma is megvannak; voltak olyanok, melyeket az újabb tu-

domány vagy egészen kiirtott, vagy hatásai és pusztításaiban megfékezett és ez ama korszak kezdete, mikor az állatokkal, azok gondozásával törődni kezdtek.

Ama állati betegségek nyomait, melyek a hús élvezete által az emberekre nézve veszélyessé válhatnak, vagyis a húsvizsgálat kezdetét, megtalálták már ama törvényekben, melyek az egyiptomiaknál dívatban voltak és melyek különbséget tettek, beteg és egészséges állatok húsá között. Itt a húsvizsgálat a papokra volt bízva, mint a kik a műveltség legmagasabb fokán állottak és ama tudatban voltak, hogy az emberek a beteg állatok húsától kapják a bélpoklosságot, az egyiptomi szembetegséget stb.

Ennek folytatását az ókori zsidóknál látjuk, kiknek törvényalkotójuk Mózes, a Faraó udvarában papok által neveltetett és itt megtanulta a húsvizsgálatot is. Ősmerve azonban népét, nem a meggyőző tudománnyal igyekezett e törvényeket megmagyarázni, hanem Jehova parancsaiként hirdette azokat és tartatta meg népével. — Hiszen csakis így bírt rájuk hatni, mert ha mint ember adta volna ki e tilalmat, hivi talán meg sem szivlelik, de mint Isten parancsait, azokat alkalmazták és részben, napjainkig is megtartották.

A zsidóknál szintén papok végezték a húsvizsgálatot és mondhatni oly alapos volt e téreni tudományuk, hogy bátran nevezhetjük őket az újabbkori húsvizsgálat megalapítóinak. Tiltva volt pl. az állatvér és véres hús élvezete, mert azt hitték, hogy ebben lakik a lélek, de Mózes bizonyára tudta már, hogy a betegségek csirája legtömegebben a vérben van meg. Ilyen volt a hús kiáztatása, mely bizonyára csakis a tisztaságot szolgálhatta. Továbbá mit célt volt egyebet az előirt hús szózá által, mint azt, hogy a husban esetleg még jelenlévő káros anyagokat megsemmisítse?

Az oly húst, mely 3 napnál öregebb volt, — tiltva volt megenni és a papok elégették. A betegyanus állatok húsát és a hullakat is, tűz által semmisítették meg; ez ma is, a leg-radikálisabb módja a megsemmisítésnek:

A ki tisztátalan, tehát beteg húshoz nyult, estig tisztátalan maradt és a gyülekezetből ki volt zárva; vagyis egy napig megfigyelés alatt maradt és csak akkor jöhetett ismét emberek közé, ha nem lett beteg.

A sertéshús evését valószínűleg azért tiltotta meg, mert a keleti országokban óriási hősegek uralkodtak és emiatt ez a többi népek-nél is tiltva volt, mert a zsirus hús gyorsan romlott, sok betegséget okozott és különösen a bélpoklosság okául szerepeltették.

Ezen alapon indulva, zsidó papok, Krisztus születése utáni időben, már 70 oly állati betegséget ismertek és irtak le, melyek a húst „traifé” tették.

A rómaiak és a görögöknél szintén találunk intézkedéseket a húsvizsgálatra nézve.

A VIII. században III. Gregor pápa eltiltja a szalonna és disznóhús nyers élvezetét és ezt csak főzve, illetőleg füstölve engedte meg. A ki beteg, vagy elhullott állatok húsából evett, — egyházi büntetésben részesült.

A középkorban már törvényekkel találkoztunk, melyek szabályozták a húsvizsgálatot. Voltak ilyenek hazánkban is; ugyancsak a német fejedelmek is, szűk határok közé határok közé szorították a hús árusítását; a vizsgálatot előjáróikra bízták, kik ezért felelősek voltak.

A XVII. — XVIII. században, az Európában dühöngő nagy állatjárványok az állomány nagy részét elpusztították. A nép persze sokat evett az elhullott állatok húsából és ily módon léptek fel az emberek között is pusztító járványok. Ezen időben hozta a velencei tanács ama szigorú törvényt, hogy a ki beteg húst árult, azt halálbüntetéssel sújtották.

Szabálytalan fizetésutalványozás.

Városunk közönségének még élénk emlékezetében van az a nagy port felvert ügy, amely tavaly ősszel a városi javadalmi hivatal kezelése körül tapasztalt visszaélések és szabálytalanságok kiderítése folytán támadt és amely heteken át szokatlan forrongásban tartotta a közvéleményt, sőt néhány fővárosi újság tendenciózus és rosszakaratu forrásból eredő hamis információk alapján *százezrekre menő visszaélésekről* akart tudni, melyek mind alkalmasak voltak arra, hogy a felizgatott kedélyeket a végletekig hevítsék és városunk polgárságának belbékéjét lelkiismeretlenül fel-dulják.

Az események a politikai célzattal felfújt ügyet a való értékére szállították le, de mégis hetek kellettek, hogy a béke és nyugalom helyreálljon.

Az elmúlt év december hó 14-én tartott városi közgyűlés a *Polgári párt indítványára* 33 szóval 11 ellen azt a radikális határozatot mondotta ki, hogy a javadalmi hivatalt kezelő céggel a szerződést *felbontja*, a kár megállapítására egy *hattagu bizottságot* küld ki, amely egyuttal derítse ki, hogy *kik részéről* történtek mulasztások, hogy azok ellen a törvény *egész szigorával* lehesen eljárni.

Ezzel egyidejűleg a városi tanács *Szender Gusztáv* alszámvevőt a javadalmi hivatal ellen-örzésével bízta meg. *Szender Gusztáv* alszámvevő ezen tanácsi megbízatásnak lelkiismeretesen eleget is tett és azóta a rendkívüli szorgalmat igénylő munkát szakadatlanul végzi. *Szender Gusztáv* tekintve hogy rendkívüli munkát végez, még januárban és utóbb februárban is azt a szóbeli kérelmet intézte a polgármester utján a városi tanácshoz, hogy rendkívüli szolgálataiért díjazást állapítsanak meg. A városi tanács tagjai a kérelmet azzal

Csontos felkapta a fejét... A szemöldöke összehúzódott. Ingerülten kérdezte:

— Talán a tekintetes ur azt hiszi?...

— Én? Ur isten hova gondol? Már mint én! Aztán nem arról van szó, hogy az ügyvéd mit hisz, hanem arról, hogy mit beszél... Azt hiszem, jól beszéltem... Ez a fő... Künn vagyunk... kutyabajunk... Hát nem igaz?

Csontos mogorván nézett az ügyvédre.

— Persze hogy nem igaz, mondotta fenyegetően... Ha az ur azt hitte, hogy én tettem, hát minek vállalta a védelmet?

— Jaj Csontos gazda, mosolygott az ügyvéd, nagy gyerek maga... Az ügyvéd tartozik azzal, hogy kimossa a legsúlyosabb bűnöt is... Az a mestersége... Nem is szabad neki válogatni... Ohó fel is kopnék az állunk, ha csupa ártatlanokat védelmeznénk. Nem érti azt maga.

— Nem is akarom, mondotta a mogorva ember. Azzal sarkon fordult és elment.

Néhány hét múlva megkerült az igazi gyilkos. A csendőrök véletlenül bukkantak nyomra. Egy katonaszökevény cigány volt, meg is vallotta, hogy ő ölte meg azt a legényt a folyó partján. Az ügyvéd nyugtalanul rázta a fejét.

— Nem hittem, becsületesem, nem hittem, mondta a segédjének... Teljesen meggyőződés nélkül beszéltem a főtárgyaláson... Lehet, hogy azért volt sikerem... Az embernek nem szabad elfoglulniak lenni, még a saját védencével szemben sem. Ugy látszik ez a siker titka...

— Igaz, hogy ön panaszkodott emiatt a férjének?

— Hát megmondtam neki

— Hogy van az, kérde, hogy maga panaszkodott az urának, holott többen tudják, hogy nem egyszer maga hívatta azt a legényt?

Az asszony szemelláthatóan zavart lesz, fülég elpirul és gondolkodik, hogy mit feleljen. Az elnök kisegíti a zavarból.

— Erre, — mondja, — különben nem tartozik választ adni.

Az asszony könnyebűlten sóhajt fel, s kacsián lépked a tanuk padja felé. Utközben inkább kíváncsi, mint érdeklődő tekintetet vet a férjére ki a legsúlyosabb vád terhével ül a vádlottak padján.

Baldaky ügyvéd remekelt a védőbeszédjével. Rongyokra szaggatta a vádiratot, az ügyészi okoskodást.

— Nincs bizonyíték! kiáltotta diadalmasan. A királyi ügyész ur mindent tud, csak bizonyítani nem. Ne üljenek fel esküdt urak pszichikai momentumoknak! Ne vezesse önöket félre az a sajnos körülmény, hogy a vádlott ellenszenves egyéniség... Ebből sokat, mindent lehet következtetni, csak azt nem, hogy bűnös, Hogy haragosa volt a meggyilkoltnak? Hát aztán? Az élet nem azt bizonyítja, hogy azokat mind megöljük, akire haragszunk!! Hogy halálosan fenyegette? Az ilyen szavak gyakran elröppennek az ember ajkáról. Van-ember a ki meg ne modta volna,

hogy így-ugy agyonütöm ezt az embert? De mi következik ebből? Semmi... Isten mentse meg a törvénykezést attól, hogy minden indulatos szónak komoly jelentőséget tulajdonítson... Akkor minden káromkodást bűnvádi eljárás követne... Azt talán maga a királyi ügyész ur is megokallná...

És így tovább... Az esküdték felmentő verdiktet hoztak, a vádlott még az este otthon vacsorált családjá körében, éppugy mint védője.

A védelemért hétszáz forint volt kikötte. Csontos Imre ugyanis nem volt szegény ember. Apja után négy fertály földet örökölt, s nola a mesterség nem ment jól, a vagyont megtartotta.

Az ígérte az ügyvédnek, hogy karácsony előtt fizet, mert akkorra vár egy nagyobb sum-mát attól az embertől, akinek a házat eladta.

Az ügyvéd barátságosan hagyta helyben a terminust.

— Jól van, Csontos gazda, a földolog, hogy kimáztunk a hinárból. Nagyon benne voltunk. Az istenfáját, már félni kezdtem... A tanuk nagyon rosszul vallottak...

Csontos közömbösen hallgatta a beszédes fiskálist. Csak annyit jegyzett meg:

— Nem vallhattak azok semmit reám...

— Persze, hogy nem... Hogy is vallhattak volna, mikor semmit se láttak.

— Nem is láthattak...

Persze, hogy nem... sötét volt...

utasították el, hogy ilyen jutalmazásra csak a közgyűlés van jogosítva. Szender erre utóbb írásban kérte díjazásának megállapítását és kiutalását, de a városi tanács a kérvényt *noha az még márciusban lett bnyújtva, máig sem intézte el.*

Szender Gusztáv alszámvevő azonban segített a bajon és a javadalmi hivatal pénztárából tanácsbíráskodásra való hivatkozással havi száz koronát tavaly októbertől visszamenőleg felvett. A tanács, — Demetrovits Vladimír dr. főkapitány jelentéséből, — megtudta ezt a szabálytalanságot és július hó 4-én tartott ülésén Szender *„a jogtalanul és indokolatlanul felvett összeg visszafizetésére kénytelenítette, egyben a javadalmi hivatal további ellenőrzése alól felmentette“.*

Balla Aladár dr. főispán péntek délelőtt 1/2 11 órakor a zombori vonattal Ujvidékre érkezett. A pályaudvarról nyomban hivatalába ment, ahol meglepetve értesült az esetről és a tanácsülés határozatáról. Balla Aladár dr. főispán, — aki ilyen esetekben kiméretlen szigorral szokott eljárni, — Szender Gusztáv alszámvevő ellen, még péntek délelőtt 11 órakor a fegyelmet megelőző vizsgálatot elrendelte és erről a következő véghatározatot hozta:

„Szám: 190.

Tárgy: Szender Gusztáv városi alszámvevő ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelése.

Vég határozat:

Szender Gusztáv, városi alszámvevő ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat az 1886. évi XXIII. t.-cz. 1. §-ának a) pontja alapján elrendelem és a vizsgálat foganatosításával Profuma Béla főjegyzőt bízom meg.

Indokok:

A város tanácsának 1907. évi július hó 4-én tartott ülésében 33/jkvi szám alatt határozatából értesülést szereztem arról, hogy nevezett számvevő, aki a városi javadalmi hivatal ellenőrzésével meg van bízva, a tanács határozat szerint havi 100 koronát vesz fel az illető hivatal pénztárából anélkül, hogy ezen díjazás az illetékes hatóság által szabályszerűen meg lett állapítva és utalványozva.

Erről a város polgármesterét, Profuma Béla főjegyzőt és Szender Gusztáv alszámvevőt értesítem, ez utóbbit azzal, hogy jogában áll ezen véghatározat ellen annak kézbesítésétől számított 15 nap alatt a m. kir. belügyminister urhoz felelőbevitellel élni.

Ujvidék 1907. évi július hó 5-én.

Balla, főispán,.

Profuma Béla főjegyző még péntek délelőtt 1/2 12 órakor Szender Gusztáv alszámvevővel jegyzőkönyvet vett fel. Meg vagyunk győződve, hogy Balla Aladár dr. erélyes intézkedése mindenütt s legjobb hatást és megnyugvást fogja kelteni.

Nincs szándékunkban a vizsgálatnak eléje vágni és az esetet már most bonckés alá venni, de fenntartjuk magunknak a jogot, hogy a vizsgálat befejezése után a vizsgálat adataihoz képest véleményünket szabadon kifejezhessük.

Addig is megrögzítjük magát az esetet. Szendernek rendkívüli munkájáért rendkívüli díjazás jár. Ezt tőle senki el nem vitatta volna. Szender azonban ezen utólagosan megállapítási szokott jutalmazást önkényesen és jogtalanul már most kiutaltatta. A javadalmi hivatal pénztára pedig époly hibát követett el, amikor tanács végzés nélkül bárkinek is pénzeket utalt ki. Szender tehát jogtalanul járt el és ezáltal szabálytalanságot követett el, mely a megindított fegyelmet természetesen maga után vonta.

Kétségtelenül hiba történt. de korántsem olyan, hogy abból bárki is szenzációt csinálhatna. Még nyáron se, pedig ilyenkor a szenzációk kapócsak.

Az esetre magára különben még vissza fogunk térni.

Iskolai értesítők.

Péter és Pál napján bezárultak az iskolák kapui és a tíz hónapos munkát két havi szünetre váltotta fel. Az iskolaév végével az egyes tanintézetek vaskos értesítőkben számolnak be az elmúlt tanév munkásságáról, eredményeiről és eseményeiről. Előttünk fekszik valamennyi helybeli tanintézet értesítője, amelyet mi röviden ismertetni fogunk. A sorrendet a felsőkereskedelmi iskola értesítőjével kezdjük meg.

I.

Az ujvidéki m. kir. állami felső kereskedelmi iskola 1906/907. évi értesítőjét Bruck Ferenc az intézet érdemes igazgatója szerkesztette nagy gondnal, körültekintéssel és kiváló lelkiismeretességgel.

Az 56 oldalra terjedő értesítő a rendtartási szabályzat ismertetésével kezdődik, mely 9 oldalt foglal el és a mely a tanuló kötelességeit az iskola iránt és erre vonatkozó végső megjegyzéseket tartalmaz.

Ezt az intézet tanulmányi kirándulási és utazási alap szabályzatainak ismertetése követ. Ebből megtudjuk, hogy az intézet utazási alapot gyűjt, melyből tanulmányutakon szegénysorsú tanulók utazási segélyt kapnak. Ezáltal lehetővé van téve, hogy a szegénysorsúak is résztvehessenek ismereteiket bővíteni hivatott tanulmányutakon. Az utazási alap céljaira minden tanuló a beiratás alkalmával 1 koronát fizet. Az alap azonfelül adományokból, e célra rendezendő hangversenyek tiszta jövedelméből gyarapszik.

A III-ik fejezet a tanári kar névsorát közli, egyben ismerteti azt a szakmát, amelyet az illető tanár előad, a tanórák számát, szolgálati éveinek számát, stb.

A IV. fejezet a használandó tankönyvek rövid ismertetéséből áll.

Ezt a fejezetet az érettségi vizsgálatokról szóló jelentés követi, melyből megtudjuk, hogy jelesen felelt meg: 1; jól: 2; egyszerűen: 20;

A VI-ik fejezet a tanulók jegyzékét tartalmazza és azt az érdekes ujjitást észleljük itt, hogy a tanulók nevei mellett hiányoznak az elnyert érdemjegyek és így csak a tanulók neveinek felsorolásából áll.

A statisztikai adatok kimutatását tartalmazó táblázat szerint az alsó osztályba 46, a középső osztályban 39, a felsőben 25 tanuló iratkozott be. Összesen tehát 110. Kimaradt összesen 6. A kimaradtak 6%-ot tesznek ki. Az intézetet 24% róm. kath., 1% gör. kel., 1% ág. ev., 7% ev. ref., 44% izraelita tanuló látogatta. A tanév végén 53% magyar, 25% német, 4% tót, 18% horvát-szerb anyanyelvű tanuló maradt. A tanulók kor szerint így oszlanak meg: 1885-ben 1%, 1886-ban 4%, 1887-ben 7%, 1888-ban 16%, 1889-ben 19%, 1890-ben 19%, 1891-ben 19%, 1892-ben 14% született. A tanulók szüleinek polgári állása a következő volt: Értelmességi 13%, önálló kereskedő 30%, kereskedelmi alkalmazott 6%, önálló iparos 23%, iparos alkalmazott 5%, őstermelő 9%, magánzó 10%, egyéb 4%. A tanulók szülei közül 39% Ujvidéken, 59% a vidéken és 2% külföldön tartózkodik Tandijköteles 83%, tandíjmentes 17%. Három magántanuló közül 1 vizsgázott és az meg is felelt. A gyorsírást 67 tanuló 3 csoportban tanulta. Az alsóosztályban 85%, a középsőben 92%, a felsőben 92% osztályoztatott és pedig 4% jeles rendű, 21% jórendű, 43% elégséges rendű, 1 tárgyból elégtelen rendű 10%, 2 tárgyból elégtelen rendű 14% és végül 3 és több tárgyból 7% kapott elégtelen rendű osztályzatot. Megfelelt tehát 67%, nem felelt meg 31%. Az intézet általános tanulmányi állapota: kielégítő. Az intézet általános fegyelmi állapota: jó.

(Folytatjuk.)

Megsemmisített közgyűlési határozat.

Az izraelita templomépítés segélyezése.

Fuccs.

Az elmúlt év december hó 14-én tartott rendes városi közgyűlés egyhangú határozattal az építés alatt levő izraelita hitközségi templom és iskola építési költségeihez 20 ezer korona segélyt szavazott meg. Tette pedig ezt azon elvből kifolyólag, hogy városunk törvényhatósági bizottsága minden felekezeten eziránti indokolt kérelmét minden esetben teljesítette volt. A belügyminiszter azonban ezen közgyűlési határozatot az alábbi véghatározatával megsemmisítette:

„Szám. 69360/907./III.

A választirat alapjául szolgáló jelentés sz. 1342.

Tárgy. Az izraelita hitközségnek templom és iskola építési segélyezésének ügye.

Az 1906. évi december hó 14-én és folytatólag tartott bizottsági közgyűlésében 220. sz. a. hozott véghatározatát, mellyel az izraelita hitközség részére 1907-től kezdve öt éven át egyenlő részletekben kifizetendő 20 ezer korona segélyt templom és iskola céljaira szavazott meg, jelen alakjában ezáltal jóváhagyhatónak nem találtam, mert nem igazoltattam az, hogy a megszavazott segélyösszeg az 1868. évi LIII. t.-c. 23. §-a rendelkezéseinek figyelembe vételével a korábban megszavazott hitefelvezetési segélyek arányában állapítottak meg.

Felhívom ennél fogva a város közönségét, hogy ezen ügyet a fentebbiek figyelembe vételével újból vegye megfontolás tárgyává. A felterjesztett ügyiratokat további eljárás végett visszaküldöm.

Budapest, 1907. évi június hó 22-én.

A miniszter meghagyásából:

Hartl Sándor,

miniszteri o. tanácsos.

A szab. kir. város közönségének.

Ujvidék“.

Az augusztusi közgyűlés fog tehát az izraelita templomépítés céljaira adandó segéllyel újólag foglalkozni. Annak idején a kérdéshez hozza fogunk szólni.

H I R E K.

Személyi hir. Balla Aladár dr. főispán péntek délelőtt 1/2 11 órakor Budapestről Zomboron át Ujvidékre hazaérkezett.

Beszélő számok. Az ujvidéki rendőrbizottsági hivatalnak június havi ügyforgalmáról tanuskodik a következő hivatalos kimutatás: Ujvidéki lakosok: új felvétel 54, lakváltozás 428. Cselédek: új felvétel 46, lakváltozás 694. Idegenek magánháznál 160, vendéglőben 961. Kir. ügyészség által letartóztatva 27, elbocsájtva 38. Városi kórházban felvétel 87, elbocsájtás 77. Az 1879. évi XXVIII. t.-cikk alapján kihágási ügyek száma 5. Illetőségi és egyéb ügydarabok száma 71. Mint központi kézbesítő nivalat beérkezett kikézbítésre, amely közül sikerrel kikézbítésített darab 1342, mint nyomozhatatlan vissza adatott 13, összesen 1355. Házasság kötések 36, újszülöttek 55, elhaltak 56. Értesítések magánfeleknek eredménnyel 81, eredmény nélkül 13. Értesítések hatósági közegeknek eredménnyel 1108, eredmény nélkül 69. Értesítések főposta és vasút részére eredménnyel 210, eredmény nélkül 80. Összesen eredménnyel 1399, eredmény nélkül 162, eredményes lakcim kiadatott %-ban 80%. Kiadatott külföldi utlevél 106, igazolási jegy 8, cselédkönyv 14. Megfigyelő lap összesen megfektetve 401.

COLOSSEUM PROJEKTGRAPH

VILLAMOS SZÍNHÁZ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

EURÓPA LEGNAGYOBB VÁLLALATA 2000 kényelmes ülőhely. 3000 láng. Pazarfényű kivillagítás. Naponta két nagy előadás. — Első 7 órákor, második 8 1/2 órákor. Minden másodnapon szenzációs új műsor. Saját két 100 lóerőjű gőzgép. A sétatér átellenében. Bővebbet a falragaszok.

Fegyelmi Vermes Lajos ellen. Megirtuk volt, hogy Vermes Lajos, vaskapui postamester ellen felettes hatósága a fegyelmet megelőző vizsgálatot elrendelte. Vermes Lajos ezzel szemben egy nyilatkozatban ezen állításunkat „alávaló rágalom”-nak mondotta, mire mi okiratokkal, hivatalos adatokkal bebizonyítottuk, hogy Vermes Lajos tudva valótlant mondott. — Fegyelmi ügyében, — amint megirtuk volt, — csüörtökön délelőtt volt a tanúhallgatás, mely alkalomból a vizsgálatot vezető Tibor Mihály posta- és táviráda felügyelő, ujvidéki postafőnök irodájában egész sor tanu gyűlt össze, kik erősen terhelő vallomást tettek. A vizsgálat azonban ezzel még nincs befejezve és Tibor Mihály postafőnök a legközelebbi napokban személyesen száll ki a vaskapu állomáson és a szállásokon, hogy a megidézett, de meg nem jelent tanukat ott kihallgassa. Kiderült ugyanis, hogy a feles férjü a neki kézbesítés céljából kiküldött zártborítékban lévő idézések jó részét a feleknek nem kézbesítette ki és akiknek kikézbesítette azokat megfenyegette, hogy ellene ne merjenek vallani. A tanúk mindezeket jegyzőkönyvbe mondták. — Vermes Lajos, aki magát jogtalanul „Mv. ellenőrnek” írta, panasszal él ellenünk a vasuti szövetség ujvidéki kerületének elnökségénél, kérve, hogy a „szövetség védje meg a Matárör ellen”. A kerületi elnökség azonban meggyőződve állításaink igazságáról és Vermes Lajos tudva állított valótlanságairól, — semmiféle lépés megtételét nem tartotta szükségének.

Gazdasági bizottság. A városi gazdasági bizottság június hó 6-án d. u. 1/6 órakor Szalay Lajos, kir. tan., polgármester elnöksége alatt ülést tartott, amelyen a város 100 ezer koronás kölcsönnyét tárgyalta. Az ülés lefolyásáról legközelebb fogunk beszámolni.

A buskomor flu. Grgur Adrián-né, szül. Mirkovics Zsófia panaszt tett az ujvidéki rendőrségnél, hogy Grgur György nevű 13 éves fia, akin „napok óta a buskomorság jelei mutatkoznak” kedd reggel óta anyja lakásáról nyomtalanul eltűnt, miért is fiának köröztetését kérte, amit a rendőrség el is rendelt. A köröző levél szerint a flu nyulánk termetű, hosszas arcu, szőke haja és szemöldöke, kék szemű, rendes száju és alsó ajka baloldalán vágási helye van. Eltűnésekor kockás könnyű, nyári öltözetet, fekete magas bőrcipőt, fekete puha kalapot, fekete sávokkal ellátott kréme inget viselt. Nincs kizárva, hogy öngyilkos szándékkal a Dunába ölte magát, mert ilyen szándékról többeknek szolt. A rendőrség keresi.

A cigányvajda fia. Fán Momcsiló az ujvidéki kőborcigányok koronázatlan kis királya. Cigányvajdaságának tudatában a cigányok közt rendet és fegyelmet tart, csak éppen Jovánovics Szvetozár Sabán névre haligató fia előtt van vajmi kevés tekintélye. A 23—24 éves fiu tegnapi éjjel a cigányvajda sátoros kúriájából ellopta annak lovát. Tegnap éjjel Jovánovics Szvetozár újra meglátogatta a cigánykolóniát és újból meglapta apját, akitől a változatosság kedvéért ezalkalommal 100 koronát lopott el. A nagy ezüst gombos vajda udvartartása élén ma a rendőrségnél a gonosz fiu ellen feljelentést tett. Vései Elek rendőrkapitány Jovánovics Szvetozár kézrekerítése érdekében minden intézkedést megtett.

Ötvenezer koronás család. Fischer J. és tsa. péterrévei gabonakereskedő cég az ujvidéki kir. ügyészségnél büntető feljelentést tett Ruchwald Gyula, szabályai gabonabevásárló ellen, hogy nevezett tőle közel ötvenezer koronát vett fel, hogy ezen összegben bevásároljon és ehelyett június hó 26-án Zsablyáról ismeretlen helyre megszökött. Ezzel egyidejűleg több paraszt is feljelentést tett Ruchwald Gyula ellen, aki ezeknek pénzét elsikkasztotta. A Fischer J. és tsa cég és a többi hitelező is Ruchwald Gyula ellen az ujvidéki kir. törvényszéknél csődöt kért. A csödtárgyalás ezen a héten lesz. — Ruchwald, hír, szerint, Londonba szökött, hol egy régebben Csurogról hasonló körülmények közt megszökött rokonánál: Grosz Sándor

dornál tartózkodik. De nincs kizárva, hogy Amerikába vitorlázott el. — Ruchwald évekket ezelőtt Ujvidéken lakott és a helybeli Zsófia gözmalom könyvvezetője volt és a malom csödbejutásával Krötzer István igazgatóval a vádlottak padjára került és kisebb pénzbüntetést kapott. — Ruchwald családot hagyott hátra.

Kutyák vesztegzára. A rendőrfőkapitányság a következő hirdetményt tette köze: Miután e város területén a napokban egy vesztegre gyanus kutya kóborolt, úgy az 1888. évi VII. t. cz. 68. §-a és a nagym. földmívelés-, ipar- és keresk. miniszterium 1888. évi 40.000. számú rendeletének 188. §-a értelmében elrendeltetik, hogy ujvidék sz. kir. város területén valamennyi kutya mai naptól számítva további 40 napig megkötve tartassék, vagy harapás ellen biztos szájkosárral ellátva pörázon vezetessék; az ezen rendelet ellenére szabadon járó kutyák kiirtatnak. A ki ezen rendelet ellenére kutyáját megkötve nem tartja, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetében megfelelő elzárással büntetettetik.

Katonai szemle. Úzküll-Gyllenband Sándor gróf tábornok, hadtestparancsnok az ujvidéki 6-ik cs és kir. gy. e. helyben állomáson zászlóaljának megvizsgálására ma vasárnap este Ujvidékre érkezik.

Hova kerüljön a vásártér?

Állatorvosi szakvélemény.

A harc tovább tart.

A Matárör ismételt szövéttette a vásártér ügyét. Legutóbb beszámoltunk arról, hogy a városi tanács Illyei György zombori törvényhatósági állatorvost hívta meg szakértőül és hogy a szakértő állatorvos oda nyilatkozott, hogy állategészségügyi szempontból vásártér céljára a futaki-ut menti területet ajánlja és a pirosi ut mellett elhelyezendő vásártér ellen állategészségügyi kifogásokat emel. A zombori állatorvos szóbelileg előterjesztett szakértői véleményét most írásba foglalta és azt a városi tanácsnak beterjesztette. A szakértői vélemény szövege a következő:

„336 szám. 1907.

Tekintetes

Városi Tanács!

Ujvidék.

14491/kg. 1907. számra az országos állatvásártérül kijelölt területeket a helyszínen megismerlve véleményemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

1. A pirosi ut mentén közvetlen a serteshizlaldák mellett területen az állatvásárok tartása az állategészségügy érdekeibe ütközik, mert általánosan elfogadott szabály, miszerint minden oly telep, hizlalda, hol igen nagy és értékes állatállomány van a befertőzés veszélyétől a lehetőségig megóvassék, éppen a célra szolgál a hizlaldó telepen felállítandó külön vasuti rakodó, melyet annak idején magam is, mint kiváló fontosságu intézményt igen szükségesnek véleményeztem. Ha a vásárok közvetlen a hizlaldó telep mellett tartatnak, úgy az ottani sertésforgalom a legszigorubb rendszabályok mellett sem lesz az állategészségügy kívánalmainak megfelelően ellenőrizhető, a hizlaldák évenkénti 14—16000 drbot kitevő állománya a mindenfelől összehajtott sertések által allandó és nagy veszélynek lesz kitéve, a határszáron oly élénk sertéscsempészés, mely ellen Ujvidék város ezideig meglehetősen sikerrel védekezett, — ismét fellendül ami az állategészségügyre kiszámíthatlan károsodással járna.

2. A futaki-ut mentén a rom. kath. temető és szőlők között levő terület állatvásártér céljára kiválóan alkalmas, különösen kívánatos, hogy közelében állategészségügyi tekintetben kifogás alá eső intézmények nincsenek, a vasuti állomáshoz közel fekszik, a vásáron eladott és elszállításra kerülő állatok a város belterületének érintése nélkül hajthatók a néhány száz méternyire fekvő vasuti rakodóhoz.

Fenntiek alapján a pirosi országot mellett levő terület állatvásártér céljára nem tartom felhasználhatónak, miért is a vásártérnek a futaki-ut melletti területén való berendezését véleményezem.

A kijelölt terület berendezésére, beosztására stb, mint ez alkalommal alárendeltebb jelentőségű kérdésre ez alkalommal ki nem terjeszkedem, mert ez a terület végleges kijelölése után lesz újból tárgyalandó.

Zombor, 1907. évi június 26-án.

Illyei György,

törvh. m. kir. állatorvos.

Amikor legutóbb foglalkoztunk a vásártér kérdésével és hiradással voltunk az állatorvosi szakvéleményről, megígértük, hogy mihelyt Illyei György zombori törvényhatósági magyar királyi állatorvos szakértői véleményét beterjezteti, ahhoz hozzá fogunk szólni és a magunk nézetének mely a szakértő javaslatával szemben a pirosi ut menti vásártér tartja megfelelőbbnek, kifejezést fogunk adni. Mielőtt azonban a magunk álláspontját körvonaloznók meg fogjuk előbb szövegeit Japavica György dr. városi gazdasági tanácsost, aki a szakértői véleményt a tanácshoz benyújtott több ives előterjesztésében megcáfolta, mely előterjesztést a városi tanács egyik legközelebbi ülésén fogja tárgyalni. Az alaposan megindokolt ellenvéleményt legközelebbi számunkban kivonatolva ismertetni fogjuk és csak azután mondjuk el a vásártér ügyében megalkotott véleményünket.

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Felelős szerkesztő: Mayer József.

Társzerkesztő: Medvetzky Imre dr.

2962. szám

1907. tkv.

Árverési hirdetmény.

A titeli királyi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Guszmán Vilmos kereskedő sajkáslaki lakos végrehajthatónak — Csuresics Lázár földműves sajkáslaki lakos végrehajthatást szenvedett ellen 6000 korona tőke és járulékaik iránt folytatott végrehajthatási ügyében az ujvidéki királyi törvényszék, s a titeli királyi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság területén a sajkáslaki 121. számú telekkönyvi betétben Csuresics Lázár (nős, Máriacs Julkával) néven felvett az A. I. 1—2. sor 232 233. hrszámú 111. összeírási számú ház 246 négyszögöl udvar s 1011. négyszögöl kert 560 korona, — II. 1—2. sor 1141. 1142. hrszámú 2 hold 750 négyszögöl rs 640 négyszögöl szántó 680 korona, az A. I. 1. sor 623 hrszámú 1 hold 722 négyszögöl szántó 278 korona, és az A. I. 2. sor 1001. hrszámú 624 négyszögöl szántó 87 korona, I. 3. sor 1102. hrszámú 1 hold 464 négyszögöl szántó 260 korona, I. 4 sor 1133 hrszámú 909 négyszögöl szántó 228 korona, I. 5 sor sor 1149 hrszámú 1191 négyszögöl szántó 253 korona, és az A. I. 6 sor 1151, hrszámú 1476 négyszögöl szántó 277 korona becsáron nyilvános árverés útján elfog adatni.

Matárnapul az 1907. évi július hó 29-ik napjának délutáni 3 órája sajkáslak község házához kitűzetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár a melynek 10%-át venni szándékozik készpénzben, vagy az 1881. évi LX.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal, vagy az 1881. évi 333. számú igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek albiróságnál előlegelhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Vevő köteles az árverési vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számított 5% os kamatokkal együtt a titeli királyi adóhivatal, mint bírósági letéptéztárnál lefizetni.

Kelt Titelen, 1907. évi március hó 13.

A királyi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.

BALL
1 1/2 hol
ÜGY
1—1.
K
bu
iroda
2—1
mos
Vállal g
fnom tl
A
Oda
gyors v.
7.00
10.15
10.30
11.05
11.22
11.23
11.37
11.51
12.03
12.20
3.49
Oda
v. v. s
4.00
5.06
5.09
5.56
6.25

Ribnyákon

BALLA és ROHONYI szőlők közt
1 1/2 hold beültetett prima szőlő eladó!
Bővebbet a kiadóhivatalban.

ÜGYES FÜSZERES SEGÉD

azonnal
felvétetik Ludwig József,
1-1. fűszerkereskedésében Uri-utca.

Duna-utca 10. szám alatt

KÉTSZOBA

butorozva vagy butorozatlanul
irodahelyiségre igen alkalmas
2-1 azonnal kiadó.

Gábel Károly,

mosó- és vasaló intézete

UJVIDÉK, fő-utca 25. szám.

Legjobb kiszolgálás.

Vállal gallér, kézelő, ingeket stb. fehérneműt
finom tisztítására. 6-6.

Eladó.

Egy kétfogatu igen jó karban lévő teher
kocsi (Strafkocsi) továbbá egy alig használt
szép Stayerkocsi két két ülőes ülés-
sel, Kovács Balintnál, futaki-utca 67.
3-2.

SCHWARZ JÓZSEF

saját termelésű szerémi hegyi borai
zárt palackokban és 56 liternél nagyobb hor-
dókban a következő áron kerülnek eladásra:

Palackborok árai:

adóval együtt:

Prima fehérbor	3 éves	literként	K 070
" schiller	3	"	" 070
" rizling	3	"	" 080
" furmint (mozeli)	3	"	" 1-

A borok árai hordókban:

adózatlanul:

Prima fehérbor	3 éves	100 literenként	K 50-
" schiller	3	"	" 50-
" rizling	3	"	" 60-
" furmint (mozeli)	3	"	" 70-

Rendelések Schwarz Testvérek
irodájában, Háltér 12. sz. és Fut-
taki-utca 46 sz. alatt a pincemester-
nél is eszközölhetők, ki azokat naponta
bérmentve házhoz szállítja.

Fiatalabb évfolyamu borokról, hor-
dókban való vételnél szívesen szolgálok
legjutányosabb árjegyzékkel.

Női- és férfi-divatüzlet!

Van szerencsém legalázatosabban értesi-
teni a nagyérdemű közönséget, hogy a hely-
béli piacon, Futca 3. szám alatt (azelőtt
Mogán-féle üzlet) egy

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam és bátorkodom a t. vevőimnek a
legújabb izlés szerint berendezett nagy raktá-
romat legmelegebben ajánlani.

Üzletemben tartom a legizlésesebb és
legelegánsabb tárgyakat női szoknyákban és
egész ruhákban, mind a legújabb szabás sze-
rint, divatos angol és francia szövetekből és
vásznakból.

Különösen bátor vagyok figyelmeztetni
nagy válnsztékoma női bluzokban, még pedig:
selyem-, szövet-, zephr-, vászon- és batlsziból
a legdivatosabb façon és a legelegánsabb izlés
szerint.

Kiszolgálásom pontos lesz és nagyon elő-
zékeny, szigoruan szerényen mérsékelt árak
mellett.

Legalázatosabban kérem, méltóztassék
engem meglátogatni.

Kiváló tisztelettel

Momirovits P. N.

GRAND HOTEL MAYER

UJVIDÉK.

I. rendű szálloda.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.

Érvényes 1907. évi május 1-étől, október 1-éig.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza			
gyors v.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	szem. v.					szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	gyors v.
7.00	7.15	11.15	3.20	6.30	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. n.	érk.	5.50	7.10	10.15	1.00	6.55	10.05	
10.15	12.37	—	6.36	8.06	3.54	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	—	5.05	9.51	1.52	6.37	
10.30	1.27	4.15	6.48	.	5.30	ind.	SZABADKA	érk.	10.21			9.39	1.26	6.26	
	1.56	4.43	7.10	.	6.20		Csantavér		9.52				12.58		
11.05	2.22	5.09	7.25	.	6.27		Topolya		9.29			9.07	12.33	5.54	
11.22	2.44	5.32	7.42	.	7.05	érk.	Kishegyes-Bácsfeketehegy		8.58			.	12.04	5.37	
11.23	3.07	5.55	7.55	.	7.27	ind.	Óverbász	érk.	8.29			8.39	11.05	5.21	
11.37	3.27	5.17	.	.	7.46		Ókér		8.09				11.19	5.04	
11.51	3.43	6.34	.	.	8.13		Kiszács		7.46				11.03	4.49	
12.03	4.03	6.55	8.37	.	8.34	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.22			7.56	10.42	4.29	
12.20	6.43	.	10.16	.	11.07	érk.)		(ind.	4.44			6.20	8.06	1.02	
3.49	.	.	10.30	6.40	11.47	ind.)	Zimony	(ér.	4.11	8.00	11.15	5.50	7.35	.	
	.	.	10.38	6.55	11.57	érk.	Belgrád	ind.	4.00	7.45	11.00	5.41	7.25	.	

Oda				Baja—Ujvidék.				Vissza			
v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.
4.00		7.32	1.15	ind.	Baja	érk.	6.33	8.53	3.23	7.00	
5.06		8.25	2.15	érk.)	Baja	ind.	5.25	7.55	2.17	5.47	
5.09		8.26	2.16	ind.)	Regöce	érk.		7.54	2.14	4.42	
5.56		9.12	2.26		Gádor			7.14	1.28	4.58	
6.25		9.14	3.23	érk.	Zombor	ind.		6.45	12.57	4.23	
	6.57		3.52		Zombor vásárt.			6.03	11.13		
	7.07		4.02		Fernbach-szál.			5.54	11.04		
	7.30		4.25		Sztapár			5.32	10.42		
	7.49		4.44		Szilberek			5.16	10.28		
	8.10		5.06		Hodságh			4.48	10.02		
	8.25		5.31		Paripás			4.29	9.45		
	8.49		5.45		Parrag			4.08	9.25		
	9.05		6.01	érk.)	Szépliget	ind.		3.50	9.09		
	9.16		6.03	ind.)	Szépliget	érk.		3.26	9.07		
	9.30		6.17		Bulkeszi			3.12	8.55		
	9.45		6.30		Petróc-Dunagál.			3.01	8.44		
	10.10		6.55		Ó-Futak			2.32	8.16		
	10.31		7.17	érk.	Ujvidék	ind.		2.07	7.51		

*) A vastag fekete számok éjjeli időt jelentenek.

Oda				Ó-Becse—Ujvidék.				Vissza		
sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.40	9.45	4.20	ind.	Obecse	érk.	6.56	12.43	7.31		
5.12	10.11	4.42		Bácsföldvár		6.35	12.20	7.10		
5.34	10.31	5.02		Csuróg		6.19	11.53	6.53		
5.54	11.02	5.22		Zsabya		5.55	11.19	6.26		
6.09	11.18	5.39		Boldogasszonyfalva		5.29	10.46	6.11		
6.32	11.45	6.02		Temerin		5.13	10.28	5.55		
6.41	11.54	6.11		Tiszaistvánfalva		4.57	9.59	5.37		
6.54	12.09	6.24	érk.)	Vaskapu	(ind.	4.43	9.43	5.23		
7.01	12.13	6.25	ind.)	Ujvidék	(ér.	4.42	9.42	5.22		
7.25	14.40	6.49	érk.	Ujvidék	ind.	4.17	9.15	5.00		

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel.				Vissza		
sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
6.37	5.10	ind.	Ujvidék	érk.	6.00	3.01				
7.00	5.37	érk.)	Vaskapu	(ind.	5.33	2.28				
7.05	5.38	ind.)	Vaskapu	(ér.	5.28	2.33				
7.31	6.07		Káty		6.06	2.15				
7.42	6.19		Tiszaistvánfalva		4.34	1.56				
7.57	6.39		Sajkásszentiván		4.25	1.41				
8.11	6.58		Tündéres-Dunagárdony		4.04	1.26				
8.24	7.16		Sajkáslak		3.48	1.14				
8.37	7.30	érk.	Titel	ind.	3.32	1.00				

Uj boroshordókat

ajánl 25 litertől fölfelé

Wachtl Imre

kádár, okleveles szőlő és pincekezelő.

Ujvidék Felső-utca 8. sz.

15-1. saját házában.

Helyiség változtatás.

A Wagner-féle ház átépítése miatt a helybeli piacon 1861 óta fennálló könyvkereskedésemet f. évi február hó elején a **Futakl-utca (II. Rákóczi Ferencz-út) 12. száma alatt levő saját házámba helyeztem át.**

Ez alkalommal ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek gazdagon felszerelt raktáromat, ugymint: könyveket, levél-, író- és rajzpapírokat, irodai és rajzfelszereléseket, üzleti könyveket, noteszokat fényképező cikkeket, a leg-szolidabb árakon.

Kiváló tisztelettel

Herger Ágoston.

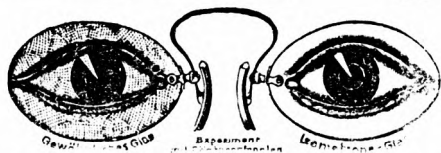
ECKFELD ADOLF

órás és látszerész

Ujvidék, Fő-utca 25. szám.

Nagy választék mindennemű órák, arany-áru, brillantok és látszerész cikkekben.

WALTHAM valódi amerikai arany zseaorák a legfinomabb precíziós szerkezettel; ezen óratoknk sokkal tartósabbnak, mint más arany-óráké, mert két masszív arany lemez közt egy kompozíció betét van, mely a toknak a szükséges tartósságát adja és ezért 25 évi kezesseget vállalok.

Isomitropo üvegek a legjobb a láterő kiméletére, gyöngébb üvegek dacára nem fárad el a szem.

Természetes ezüst list-
ben mindenkor
frissen befőzött
kiváló finom

málna-

szörpöt

szállít

Gessler

Siegfried

ALTVATER

likörgyár

csász. és kir. udvari
szállító és ó csász. és
kir. Fensége József
főherceg kamarai
szállítója

Budapest - Kőbánya.

3 új szó...

Altvater

Gessler

Budapest

8-5

7198. és 7230/1907. tkv. szám.

Póthirdetmény.

A titeli királyi járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Guszmann Vilmos sajkáslaki lakos végrehajtható-
nak Csuresics Lázár sajkáslaki lakos végrehajtható-
hajtást szenvedett elleni 6000 korona tőke és
járulékai iránti végrehajtási ügyében a 2962/1907
telekkönyvi szám alatt kibocsátott árverési
hirdetményben a sajkáslaki 121. számú telek-
könyvi betétben az A. I. 1-2. sor II. 1-2.
sor + 1-6. sor 232. 233. 1141. 1142. 623.
1001. 1102. 1133. 1149. és 1151 hrszám alatt
felvett ingatlan 560 kor. 680 kor. 278 kor.
81 kor. 260 kor. 228 kor. 253 kor. és 278
korona kikiáltási árban 1907. évi július hó 29.
napjának délutáni 3 órájára kitűzött árverés
az 1881. évi LX. t.-cz. 187. §-a alapján Hir-
tenstein M. cég nagybecskereki bejegyzett cég
és *Jarányi J. budapesti bejegyzett cég* érdeké-
ben is 65 korona 02 fillér és illetve 203 kor.
tőke követelése és járulékai kielégítése végett
megtartatni fog.

Hirtenstein M. cég kérvényének költsége
11 kor. 45 fill., *Jerényi J. cég kérvényének
költsége 11 ko. 45 fill.* állapítatik meg.

Miről az érdekeltek póthirdetményileg
értesítettek.

Kelt Titelen, 1907. évi június hó 15-én.

A királyi járásbíróóság, mint telekkönyvi
hatóságnál.

Petrovics

kir. albró.

Simonyi Mihály, kőműves- és ácsmester, építési vállalkozó. Ujvidék,

Damjanich-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű építési szakmába
vágó munkát, valamint új épületek építését
és régi épületek ujja való tatarozását legju-
tányosabb árak mellett. 8-7.

Répa-Mag óvári, obendorfi ékendorg javított

óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely
és kora amerikai lófogú tengerik Karós és
törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china

Magyar-bikák kan-

cok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli
költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud,
fehér és fekete Orpington toljásokra elő-
jegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassói uradalmi intézősege. u. p. Koneza.

Ezen magyar gyártmányból évenként több százezer liter lesz BÉCSBE
szállítva, a hol 1906. évben a közegészségi kiállításon Diszoklevéllel
és arany haladási éremmel lett kitüntetve,

Dupla Maláta Sör

Szent István védjegygyel

a Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. készítménye.

Kitüntetések:

Budapest 1896: Diszoklevél.
Páris 1900: Grand Prix.
Flórenz 1904: Grand Prix.
Nápoly 1905: Grand Prix.
Palermó 1905: Grand Prix.
Bécs 1906: Diszoklevél.

Mindenütt a legelső díj!

Kitűnő élvezeti és egyszersmind
hatásos gyógyital

idegesség, vérszegénység, gyomor-
bajok, álmatlanság, étvágytalanság
stb. ellen.

Ajánlják:

Dr. Ángyán, Dr. Ellsöcher, Dr. Herczel, Dr. Kéty, Dr. Korányi. Dr. Laufenauer és Dr.
Liebmann egyetemi tanár urak Budapesten.

Dr. Glax tanár, csász. és kir. kormánytanácsos, fürdő-előljáró, Dr. Ebel, Dr. Gorsky,
Dr. Kostecky, Dr. Szemere, Dr. Szigeti orvos urak Abbázában.

Dr. Ebers, csász. tanácsos úr, Dr. Goltelli úr, József főherceg udvari orvosa Girkvenicában.

Poharankénti kimérés Ujvidéken csakis Várady Lajos urnál
vasuti vendéglőben pohár 22 fillér. Utczán át kiméret fél liter
87.15-10. 46 fillér, 1 liter 88 fillér.

SCHOMANN JÁNOS

OKLEVELES KŐFARAGÓ-MESTER. — CEMENTLAGYÁROS.

Készítek minden kőfaragó és te-
razzo munkákat.

A t. közönségnek figyelmébe
ajánlom

TEMETKEZÉSI VALLALATOMAT

mely ujonnan lett berendezve, semmi költséget és áldozatot nem sajnálva
a legmodernebb stilben.

Főraktárom: DUNA-UTCA 21. sz.